

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นักการศึกษาหลายท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ได้พยายามชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการ
ประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยสรุปกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จ
ความมุ่งหมายคือ การเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงและมีความมุ่งหมาย

"...ในสมัยเริ่มแรก การเรียนวิชาพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์ เน้นหนักใน
ด้านการปฏิบัติ มีคำบรรยายเล็กน้อยและขึ้นปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยเป็นส่วนใหญ่ โดยใช้วิธี
กระทำตามตัวอย่าง..."¹ ดังนั้นการเรียนวิชาพยาบาลจึงนับว่าเป็นการเรียนที่ทำให้ผู้เรียนได้
รับการถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความจริง ทักษะ ทศนคติ ความเข้าใจและความซาบซึ้งไปยัง
ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจ จดจำบทเรียนได้นานและแม่นยำ

"ความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีของทุกสาขาวิชาได้มีการปรับปรุง
ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการวิจัย ในด้านการพยาบาลก็เช่นเดียวกัน
ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลจึงมีการเปลี่ยนแปลงตาม
วิทยาศาสตร์ด้านอื่น ๆ ทำให้เกิดปัญหาทางฝ่ายการศึกษาจะจัดการ
ศึกษาอย่างไร ที่จะผลิตพยาบาลให้มีความรู้ ความสามารถเผชิญ
กับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในอนาคต..."²

การแก้ปัญหาดังกล่าว ไม่มีทางใดได้ผลดียิ่งไปกว่าการใช้เทคโนโลยีนั้นมาเป็นเครื่องมือในการ
พัฒนาปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่อง

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายหยุด นิยมวิภาต, รายงานการศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษา
วิชาพยาบาลโสต-ศัลยศาสตร์ ระดับอุดมศึกษา, (ขอนแก่น: คณะพยาบาลศาสตร์, 2516) หน้า 3.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 1.

เท่าที่เป็นอยู่ การเรียนการสอนวิชาพยาบาลส่วนมากมักจะทำให้เกิดการ เรียนรู้ที่เป็นนามธรรมมาก เมื่อวิพากษ์การต่าง ๆ เจริญรุดหน้าไป เนื้อหาวิชามีความซับซ้อนและลึกซึ้งมากขึ้น แต่เวลาที่ใช้ในการศึกษาไม่ได้เพิ่มตาม ขณะเดียวกันสถาบันการศึกษาจะต้องผลิตพยาบาลให้มากขึ้น สภาการศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการวิจัยและประเมินความต้องการในค่านปริมาณไว้ในรายงานการวิจัย เรื่องปัญหาการขาดแคลนพยาบาลไว้ดังนี้¹

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (ล้าน)	จำนวนพยาบาลที่ต้องการ
2509	33.2	11,800
2514	39.2	18,040
2519	45.1	25,686
2524	51.2	38,643

และในการแก้ปัญหาอันเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการขาดแคลนพยาบาลนั้น สำเนียง มุสิกะภูมมะ² ได้ให้ข้อเสนอแนะในการบรรยาย ณ หอประชุมธรรมศาสตร์ เรื่อง ปัญหาและแนวโน้มของการอนามัยในประเทศไทย ไว้ว่า "...โรงเรียนและสถาบันการศึกษาวิชาพยาบาลควรมีการศึกษาเกี่ยวกับอาคาร สถานที่และอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้รวมทั้งห้องสมุด ห้องปฏิบัติการของแต่ละสถานที่โดยละเอียด แล้วทำโครงการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับโครงการขยายการผลิตพยาบาล"

จากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะดังกล่าว การที่จะให้พยาบาลที่สำเร็จมีความรู้ทางทฤษฎีอย่างลึกซึ้ง มีความสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและผลิตได้ปริมาณมากขึ้นเพียง

¹ คณะกรรมการ โครงการ แก้ปัญหาขาดแคลนพยาบาล, รายงานการวิจัย เรื่อง ปัญหาการขาดแคลนพยาบาล, (พระนคร: สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2512) หน้า 72.

² สำเนียง มุสิกะภูมมะ, "ปัญหาและแนวโน้มของการอนามัยในประเทศไทย" เอกสารประกอบคำบรรยาย ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 31 สิงหาคม 2515.

พอกับความต้องการของประเทศ จึงจำเป็นต้องสถานบันการศึกษาจะนำไอศตัทศัญญกรณมาใช้ประกอบการเรียนการสอน จากการสำรวจอย่างคร่าว ๆ ของผู้วิจัยพบว่า สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีไอศตัทศัญญกรณอยู่บ้างแต่ไม่ได้นำมาใช้ให้คุ้มค่า การที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้ใช้ไอศตัทศัญญกรณเกิดมีปัญหาในการใช้ ผู้วิจัยจึงได้หยิบยกปัญหานี้ขึ้นมาทำการวิจัย เพื่อที่จะนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ หาทางแก้ไข เสนอแนะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมการใช้ไอศตัทศัญญกรณให้คุ้มค่า เหมาะสมและอย่างมีประสิทธิภาพ

การสำรวจการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้กระทำมาแล้ว

ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้ไอศตัทศัญญกรณของครูไว้อย่างมากมายหลายท่าน เป็นงานวิจัยที่สำรวจปัญหาการใช้ไอศตัทศัญญกรณในการศึกษาระดับต่าง ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา ซึ่งมีการทำวิจัยแบ่งย่อยออกเป็นระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษาตอนต้นและระดับประถมศึกษาตอนปลายในระดับมัธยมก็เช่นกัน นอกจากนี้ก็มีการสำรวจปัญหาการใช้ไอศตัทศัญญกรณในสถานบันการศึกษาต่าง ๆ ผลการวิจัยที่แต่ละท่านได้ทำการสำรวจไว้พอสรุปอย่างคร่าว ๆ ได้ว่า ปัญหาการใช้ประโยชน์ไอศตัทศัญญกรณที่สำคัญคือ

1. การขาดแคลนไอศตัทศัญญกรณ
2. ครูขาดความรู้ในการเลือกและใช้ไอศตัทศัญญกรณ
3. ขาดสถานที่และบุคคลากรในการดำเนินงานไอศตัทศัญญกรณ
4. ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อ

สำหรับปัญหาการใช้ประโยชน์ไอศตัทศัญญกรณในโรงเรียนพยาบาลนั้น ได้มีงานวิจัยที่คล้ายคลึงกันคือ

จิตรภรณ์ ชัยรัตน์¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจปัญหาในการใช้อุปกรณ์การสอนวิชาพยาบาล ในโรงเรียนพยาบาล ในระดับอนุปริญา" มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของการใช้อุปกรณ์การสอน อันจะเป็นแนวทางในการจัดตั้งบริการโสตทัศนศึกษาในโรงเรียน การวิจัยนี้ได้ออกแบบสอบถาม ตามครูพยาบาลจำนวน 16 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูพยาบาลส่วนใหญ่ลงความเห็นว่า หลังการใช้โสตทัศนศึกษามากกว่านักเรียนมีความสนใจต่ออุปกรณ์และการสอนของครูมาก มีความกระตือรือร้น เข้าใจบทเรียนดี มีประโยชน์ต่อทั้งครูและนักเรียน ครูชอบใช้อุปกรณ์
- * 2. โรงเรียนพยาบาลมีห้องเก็บและเตรียมอุปกรณ์ ครูผู้สอนต้องเตรียมอุปกรณ์เอง
3. การเลือกและซื้ออุปกรณ์ ครูแต่ละวิชาจะเป็นผู้เลือกแล้ว เสนอต่อหัวหน้าแผนก
4. การผลิตอุปกรณ์ ต้องเตรียมและผลิตเอง ชาคเจ้าหน้าที่ที่จะช่วยในการผลิต
5. ด้านการบริการ โรงเรียนจัดใหม่ขึ้นแล้ว มีการยืมอุปกรณ์จากแหล่งอื่น, บริการสอนโสตทัศนศึกษาแก่ครู เป็นครั้งคราว เมื่อมีการใช้อุปกรณ์ชนิดใหม่ ๆ
6. ความต้องการปรับปรุงงานโสตทัศนศึกษา ครูต้องการความสนับสนุนจากผู้บริหาร ควรจัดงบประมาณเฉพาะและจัดให้มีหน่วยหรือศูนย์โสตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ
7. อุปสรรคเกี่ยวกับการใช้ จำนวนอุปกรณ์ไม่พอกับความต้องการ ครูไม่เข้าใจวิธีการใช้อุปกรณ์ อุปกรณ์ชำรุด ชาคผู้นำทางโสตทัศนศึกษาและครูไม่มีเวลาเตรียมอุปกรณ์

ขอเสนอแนะ โรงเรียนควรจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษา จัดหาและผลิตอุปกรณ์ จัดอบรมทางโสตทัศนศึกษาเป็นครั้งคราว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายหยุด นิยมวิภาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น² ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์

¹จิตรภรณ์ ชัยรัตน์, "การสำรวจปัญหาในการใช้อุปกรณ์การสอนวิชาพยาบาล ในโรงเรียนพยาบาลในระดับอนุปริญา" (วิทยานิพนธ์ปริญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512).

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายหยุด นิยมวิภาต, เรื่องเดิม, หน้า 24.

ระดับอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบถึงการจัดการ วิชาการสอน วิชาพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนความสัมพันธ์กับการจัดวิชา อื่นที่เกี่ยวข้อง แนวความคิดในการจัดลักษณะวิชา การเตรียมการสอน วิธีสอน สิ่งช่วยใน การเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผล วิธีดำเนินการวิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์พยาบาล ที่ทำการสอนในวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์ ในสถานศึกษาพยาบาล 17 แห่งทั้งใน ส่วนภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้รับผิดชอบการวางแผนกำหนดการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะจัดวิชาที่ใกล้เคียงกัน เข้าวมอยู่ในวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์
2. การเตรียมการสอน ส่วนมากผู้สอนแต่ละคนจะเตรียมบทสอนของตนเอง และแบ่งกันคนละหน่วยตามความเหมาะสม
3. ผู้สอนส่วนมากนิยมสิ่งช่วยในการสอนโดยใช้วิธีการศึกษา เฉพาะกรณีและ ใช้คู่มือพยาบาล มีส่วนน้อยที่ใช้วิธีการ เขียนรายงาน วารสาร หุ่นจำลอง สไลด์และภาพยนตร์
4. ผู้สอนนิยมการสอนแบบบรรยายมากกว่าวิธีอื่น การวัดผลที่นิยมมากคือ การให้ข้อสอบแบบปรนัย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ เข้าเป็นวิชาเดียวกัน
2. ผู้สอนและผู้รับผิดชอบการสอนควรวางแผนร่วมกันจัดทำสไลด์หรือสร้างภาพยนตร์ หรือนำอุปกรณ์ที่มีอยู่ หรือขอยืมจากหน่วยงานอื่นมาประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้น ผู้วางแผนควรคิดหาทางแก้ไขปรับปรุงอุปกรณ์ ตำราหนังสือ สไลด์และให้มีการใช้แพร่หลายขึ้น
3. ผู้สอนควรแนะนำให้นักศึกษาค้นคว้าวิชาการจากวารสารให้มากขึ้น
4. ผู้รับผิดชอบควรจะได้ร่วมมือวางแผนกับผู้สอน จัดหาหรือจัดทำบทเรียนด้วยตนเอง และแนะวิธีใช้ให้นักศึกษาเข้าใจ

5. ผู้รับผิดชอบและผู้สอนควรวางแผนร่วมกันจัดหาอุปกรณ์บางอย่างที่จำเป็นเช่น เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เป็นต้น จะอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนมาก

เจริญ ปุสุรินทร์คำ¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้อุปกรณ์การสอนในวิทยาลัยเทคนิค มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบถึงระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของครู ปริมาณ ความถี่ ปัญหา อุปสรรคและความต้องการอุปกรณ์การสอนในวิทยาลัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนคือพอสมควร ส่วนมากรู้จักใช้ กระดานดำมากที่สุด รู้จักใส่ออรัมมามาน้อยที่สุด
2. ครูใช้อุปกรณ์การสอนเพราะจะเห็นว่าเหมาะสมกับบทเรียนมากที่สุด
3. ครูส่วนมากมีอุปสรรคในการใช้ เนื่องจากวิทยาลัยขาดแคลนอุปกรณ์
4. ครูต้องการให้ผู้บริหารการศึกษาสนับสนุนกิจการของใสคทศนศึกษามากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำให้การศึกษาดีขึ้น
5. ครูต้องการให้วิทยาลัยจัดหาใสคทศนอุปกรณ์และอบรมครู เกี่ยวกับวิธีการใช้ใสคทศนอุปกรณ์
6. ครูหาความรู้ในการใช้ใสคทศนอุปกรณ์โดยการอ่านหนังสือและ เอกสารมากกว่าวิธีอื่น

¹เจริญ ปุสุรินทร์คำ, "การศึกษาการใช้อุปกรณ์การสอนในวิทยาลัยเทคนิค" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาใสคทศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. 2509).

วารินทร์ คุณะศรี¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ในสถาบันอาชีวศึกษา ในจังหวัดพระนครและธนบุรี มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงความคิดเห็น ความสนใจและทัศนคติของครูที่มีต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในสถาบันอาชีวศึกษา ในพระนครและธนบุรี โดยส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันอาชีวศึกษา 11 แห่ง ประชากรเป็นครูอาจารย์ทั้งสิ้น 342 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูส่วนมากเห็นความจำเป็นในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบวิชาที่ตนเองสอน เป็นผลดีแก่ครูและนักเรียน แต่เป็นการเพิ่มภาระแก่ครู
2. ครูเห็นว่าในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ การเตรียมและการเลือกเป็นสิ่งสำคัญ
3. ครูส่วนมากยังใช้กระดานดำและเห็นว่ามีประโยชน์มาก
4. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ ไม่มีอุปกรณ์การสอนที่ต้องการที่จะช่วยปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

ขอเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค ผู้วิจัยเห็นว่าควรได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ การจัดอบรมเกี่ยวกับโสตทัศนูปกรณ์แก่ครูประจำการ การสนับสนุนจากผู้บริหาร และครูผู้สอน

ประจัญ พัชรपाल² ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนมัธยมแบบประสม มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสม โดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ในโครงการ ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

¹วารินทร์ คุณะศรี. "ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในสถาบันอาชีวศึกษา ในพระนครและธนบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

²ประจัญ พัชรपाल. "ปัญหาการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนมัธยมแบบประสม" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

1. โรงเรียนดังกล่าวมีแผนงานหรือโครงการแห่งชาติสถานที่หรือบุคคลากร
2. จำนวนโสตทัศนูปกรณ์ที่มีอยู่น้อยแต่ต้องการสูง
3. ครูเลือกใช้อุปกรณ์ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ใช้เมื่อมีอุปกรณ์พร้อมหรือมีเวลาเตรียม

4. โสตทัศนูปกรณ์ประเภทภาพนิ่ง ใช้ประกอบการสอนน้อยที่สุด อุปสรรคในการใช้อุปกรณ์ของครูคือ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการสอน

5. โสตทัศนูปกรณ์ที่ครูเห็นว่าใช้แล้วได้ผลดี สมควรได้รับการปรับปรุงและหามาเพิ่มเติม คือ ภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป และ เทปบันทึกเสียง

6. กิจกรรมติดตามผลได้แก่ การให้เด็กตอบคำถามหรือทำข้อทดสอบ สถานที่ที่ใช้อุปกรณ์ส่วนใหญ่อยู่ในห้องเรียน /

วินัย งามแสง¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนและวิทยาลัยตามโครงการ เงินกู้ เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงกิจกรรมทางโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัย ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ปริมาณในการใช้ ปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ แบบสอบถามได้ส่งไปยังโรงเรียนและวิทยาลัยในโครงการ เงินกู้ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. การบริการทางโสตทัศนศึกษาและความสะดวกในการใช้ในวิทยาลัยประเภทวิทยาลัยครูมีมากกว่าโรงเรียนและวิทยาลัยประเภท เกษตรกรรมและการช่างอุตสาหกรรม
2. ครูส่วนมากมีความรู้ เกี่ยวกับโสตทัศนูปกรณ์พอสมควร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹วินัย งามแสง, "การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนและวิทยาลัยตามโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา." (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512.)

- 3. ปริมาณการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของครูมากที่สุดได้แก่ กระดานดำ รองลงมาได้แก่ ของตัวอย่าง ส่วนใต้ออกรามาใช้น้อยที่สุด
- 4. ปัญหาและอุปสรรคได้แก่ จำนวนโสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนและวิทยาลัยมีน้อย
- 5. ครูต้องการมีห้อง วัสดุและเครื่องมือในการผลิตให้พร้อม
- 6. เหตุที่ครูไม่ใช้โสตทัศนูปกรณ์ในบางชั่วโมง เนื่องจากไม่มีความรู้ในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ชนิดนั้น

อรพันธ์ ศักดิ์วีระกุล¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของสถาบันการศึกษาทางทหาร ความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษา สาารวจและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับโสตทัศนูปกรณ์ การเลือก การใช้ การบริหาร การบริการ การหมุนเวียน การ เก็บรักษา และการซ่อมแซม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้งานโสตทัศนศึกษาของสถาบันไม่เกิดผลดี เพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แบบสอบถามได้ส่งไปให้อาจารย์และหัวหน้าแผนกอุปกรณ์การศึกษาของสถาบันการศึกษาทางทหาร 18 สถาบัน จำนวนประชากร 277 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- 1. สถาบันการศึกษาทางทหารมีงบประมาณสำหรับอุปกรณ์การศึกษาไม่เพียงพอ
- 2. ผู้สอนขาดทักษะและมีความยุ่งยากในการผลิต
- 3. ขาดเจ้าหน้าที่ที่ปรึกษาในเรื่องการผลิต การใช้อุปกรณ์การศึกษา
- 4. ขาดการวางโครงการและวัตถุประสงค์สำหรับงานอุปกรณ์การศึกษาที่แน่นอน
- 5. สถานที่ไม่อำนวยความสะดวกในการใช้อุปกรณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹อรพันธ์ ศักดิ์วีระกุล, "ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของสถาบันทางทหาร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

บุญยง เกี่ยวกับการค้า¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ในมหาวิทยาลัยมหิดล วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาถึงความต้องการ การใช้ ปัญหา และอุปสรรคในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย แบบสอบถาม ได้ส่งไปยังอาจารย์ในคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. อาจารย์ส่วนมากมีประสบการณ์และความรู้ เกี่ยวกับสื่อทัศนูปกรณ์พอสมควร
2. อาจารย์ส่วนมากต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับสื่อทัศนูปกรณ์ที่จำเป็นใน

การสอน

3. อาจารย์ต้องการใช้กระดานดำมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เครื่องฉายสไลด์ 2"x2" ไม่ต้องการได้ออรามา

4. บางคณะของมหาวิทยาลัยยังไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านสื่อทัศนูปกรณ์โดยตรง

5. สื่อทัศนูปกรณ์บางชนิดมีน้อยไม่เพียงพอที่จะบริการอาจารย์

6. ชาคงงบประมาณที่จะซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็น

การวิจัยในต่างประเทศนั้น ในปี ค.ศ. 1957 Maurice B. Camp¹ ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อทัศนวัสดุของครู โดยมีความมุ่งหมายจะหาว่า อะไรเป็นสิ่งที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อทัศนวัสดุของครู ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูจำนวน 210 คน และผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 84 คน เก็บข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามแล้วหาค่าความแตกต่างด้วยการใช้ ไคสแคว พบว่า

¹บุญยง เกี่ยวกับการค้า, "การศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ในมหาวิทยาลัยมหิดล" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสื่อทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

² Maurice B. Camp, "Some Factors Related to the Utilization of Audio-Visual Materials, with Suggestions for Teacher Preparation in this Area," Dissertation Abstracts, 18: 155, 1958.

1. การใช้วัสดุทัศนวัสดุของครูกับระดับความรู้ในการใช้วัสดุทัศนวัสดุ มีความสัมพันธ์กันคือ ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุมาก จะใช้วัสดุทัศนวัสดุมาก
2. ครูส่วนมากรู้สึกว่าการใช้วัสดุทัศนวัสดุในสมัยที่เป็นนักเรียนฝึกหัดครู มีอิทธิพลต่อการใช้ในขณะที่ยังเป็นครู
3. ทั้งผู้บริหารและครู เชื่อว่า วิชาวัสดุทัศนศึกษาเบื้องต้นมีความจำเป็นและควรบังคับให้ครูทุกคนเรียน
4. โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว วัสดุทัศนวัสดุอุปกรณ์และการบริการในโรงเรียนยังไม่เพียงพอ

ในปี ค.ศ. 1965 Clinton² ได้ศึกษาปัญหาครูใหม่ ในมลรัฐเท็กซัส โดยมีความมุ่งหมายที่จะค้นหาปัญหาต่าง ๆ ของครูใหม่ การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรซึ่งเป็นครูใหม่ในมลรัฐเท็กซัสจำนวน 100 คน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าครูใหม่มีปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน ดังนี้

1. มีความลำบากใจในการใช้วัสดุทัศนวัสดุ
2. มีปัญหาในการใช้วัสดุทัศนวัสดุให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน
3. ไม่มีเวลาเตรียมอุปกรณ์เพียงพอ
4. ไม่มีที่เก็บอุปกรณ์
5. หาแหล่งวัสดุที่คลำยาก

¹ Thomas Allan Clinton, "A Study of Problem Encountered by One Hundred Graduated of East State University and the Functional Relationship Between these Problems and the Teacher Education Program," Dissertation Abstracts, 27: 1683-A, No 6, 1966.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงประเภท ชนิด สภาพ และความถี่ของการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ในโรงเรียนพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสำรวจวิธีการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของอาจารย์ในโรงเรียนพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนพยาบาล
4. เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความสนใจของผู้บริหาร ครู นักเรียนและเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาที่มีต่อโสตทัศนูปกรณ์
5. เพื่อศึกษาวิธีการส่งเสริมให้มีการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ในโรงเรียนพยาบาลให้มากขึ้น และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. สถาบันที่ใช้ในการศึกษา เป็นระดับอนุปริญาหรือเทียบเท่า ได้แก่
 - 1.1 คณะพยาบาลศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
 - 1.2 วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย
 - 1.3 วิทยาลัยพยาบาล โรงพยาบาลหญิง
 - 1.4 วิทยาลัยพยาบาล วัชรพยาบาล
 - 1.5 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
 - 1.6 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย โรงพยาบาลตำรวจ
2. ผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ
 - 2.1 ผู้บริหารหรือผู้อำนวยการของสถาบันการศึกษา
 - 2.2 เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา
 - 2.3 ครู อาจารย์ที่ทำการสอนประจำอยู่ในสถาบันนั้น ๆ
 - 2.4 นักเรียน นักศึกษาพยาบาล

3. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ได้ทดลองใช้กับอาจารย์ นักเรียนในโรงเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลหญิง แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยก่อนนำออกใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ช่วยให้ทราบสถานะภาพทางค่านิยมทัศนศึกษา ในโรงเรียนพยาบาล
เขตกรุง เทพมหานคร
2. ช่วยให้ทราบความต้องการและปัญหาเกี่ยวกับทัศนศึกษา ในโรงเรียน
พยาบาล
3. ผู้บริหารการศึกษาอาจนำผลการวิจัยมาพิจารณา เพื่อหาทางปรับปรุงการ
เรียน การสอนโดยใช้ทัศนศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ช่วยให้การนิยมนิยมใช้ทัศนศึกษาประกอบการสอนมากขึ้นและถูกต้องเหมาะสม
ยิ่งขึ้น
5. เป็นแนวทางสำหรับการพิจารณาจัดให้มีหน่วยทัศนศึกษา ในโรงเรียน
พยาบาล เพื่อให้บริการและส่งเสริมการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
2. สร้างแบบสอบถามเรื่อง "การใช้ประโยชน์ทัศนศึกษาในโรงเรียนพยาบาล
เขตกรุง เทพมหานคร"
3. ทำการทดสอบแบบสอบถามนี้ก่อนใช้จริง
4. ส่งแบบสอบถามที่ได้แก้ไขข้อบกพร่องซึ่งได้จากการทดสอบก่อนใช้จริงแล้ว
ไปยังสถาบันการศึกษาพยาบาลต่าง ๆ ในกรุง เทพมหานคร เพื่อให้ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ทัศนศึกษา อาจารย์และนักเรียนตอบ
5. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาศึกษา
สถิติเป็นร้อยละค่าเฉลี่ย และเสนอเป็นตาราง
6. สรุปผลและเสนอแนะ

นิยามของคำต่าง ๆ

โสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง¹ วัสดุ เครื่องมือและ/หรือกิจกรรมอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกัน ที่เป็นเครื่องช่วยให้เกิดประสบการณ์ในถาวร เรียนรู้ โดยผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ ของผู้เรียน

โรงเรียนพยาบาล ในที่นี้หมายถึง คณะพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาล โรงพยาบาลหญิง วิทยาลัยพยาบาล วชิรพยาบาล โรงเรียนพยาบาลมกุฎนครภักดีและอนามัย คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงเรียนพยาบาลมกุฎนครภักดีและอนามัย โรงพยาบาลตำรวจ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ศาสตราจารย์ ส้าภา วรางกูร, "คำบรรยายวิชา โสตทัศนูปกรณ์การศึกษารเรียน"
(คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2517).